

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
hameenlinna.hao@oikeus.fi

Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle

Asia Valitus Kuhmoisten kunnanhallituksen päätöksestä 27.6.2022 § 138

Valittaja Markku Hjelm, Kuhmoinen

Valittajan asiamiehet ja prosessiosoite

Asianajaja Uula Nordenswan
Asianajotoimisto Kalasatama Oy
Hermannin rantatie 2 B, 00580 Helsinki
puh. +358 400 899 840
uula.nordenswan@kalasatama.net

OTM Janne Helistö
Asianajotoimisto Kalasatama Oy
Hermannin rantatie 2 B, 00580 Helsinki
puh. +358 44 375 0049
janne.helisto@kalasatama.net

Päätöksen tiedoksisaanti Valituksenalainen päätös on annettu tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty 28.6.2022.

Valitusoikeus Valittaja on asianosainen (valituksenalaisen päätöksen kohteena olevan vuokrasopimuksen osapuoli) ja kunnan jäsen.

Vaatimukset

Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus

1. kieltää liikehuoneiston vuokrasopimuksen irtisanomisesta tehdyn päätöksen täytäntöönpanon, kunnes asia on ratkaistu
2. kumoaa liikehuoneiston vuokrasopimuksen irtisanomisesta tehdyn kunnanhallituksen päätökset 27.6.2022 § 138 ja 16.5.2022 § 105
3. velvoittaa Kuhmoisten kunnan korvaamaan valittajan oikeudenkäyntikulut myöhemmin esitettävän laskun mukaan korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut päivästä, jona päätös on ollut oikeudenkäynnin osapuolten saatavissa.

Perustelut

1. Asian tausta

Valittaja on yksityinen elinkeinonharjoittaja, joka harjoittaa rakennuttajakonsulttitoimintaa toiminimellä MHJ-Suunnittelu. Hän on 1990-luvulla vuokrannut Kuhmoisten kunnalta itselleen toimitilaksi 70 m²:n liikehuoneiston osoitteessa Toritie 32 B. 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen (00-luvun) puolivälissä valittajan liiketoiminnan painopiste siirtyi pääkaupunkiseudulle ja Kuhmoisten kunnalta vuokrattu liikehuoneisto jäi pääasiassa käytettäväksi liiketoimintaan liittyvien asiakirjojen arkistointiin.

Liikehuoneiston vuokrasuhdetta jatkettiin 16.1.2018 uudella vuokrasopimuksella (**Liite 3**). Vuokrasopimuksessa on riidanratkaisulauseke, jonka mukaan mahdolliset riitakysymykset sopimuksen tulkinnasta ja soveltamisesta jätetään Keski-Suomen käräjäoikeuden ratkaistavaksi. Tällä sopimusehdolla ei kuitenkaan voida pätevästi rajoittaa valittajan oikeutta käyttää kuntalain mukaisia muutoksenhakekeinoja hakeakseen muutosta virheellisessä järjestyksessä syntyneeseen ja lainvastaiseen kunnanhallituksen päätökseen.

Valittaja on ollut aktiivinen kunnallispolitiikassa ja ottanut aktiivisesti osaa kansalaiskeskusteluun kunnassa esittäen aika ajoin kriittisiä, mutta asiallisen perusteltuja näkemyksiä myös kunnanjohton toiminnasta. Paikallislehden (Kuhmoisten Sanomat) yleisönosastolla oli 16.3.2022 alkaen käyty keskustelua kunnallisen päätöksenteon epäkohdista. Myös valittaja osallistui tähän keskusteluun kirjoittamalla 30.3.2022 julkaistun yleisönosastokirjoituksen (**Liite 4**), jossa hän muun ohessa kritisoi erikseen kunnanvaltuuston nykyistä puheenjohtajaa (Minna Korppila) ja – nimeä mainitsematta – erästä kunnanvaltuuston nykyistä jäsentä (kunnanvaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja Martti Kankkunen), joka oli aikoinaan valittajan toimiessa kunnallispolitiikassa ilmoittanut valittajalle, että valittajasta halutaan päästä eroon.

Noin kuukausi yleisönosastokirjoituksen julkaisun jälkeen valittaja sai 3.5.2022 yllätykseksään kunnanjohtajalta tiedon, että kunnanhallituksessa valmisteltiin päätöstä hänen liikehuoneistonsa vuokrasopimuksen irtisanomisesta. Yleisönosastokirjoituksen ja irtisanomispäätöksen välisen läheisen ajallisen yhteyden perusteella näyttää ilmeiseltä, että päätös irtisanoa liikehuoneiston vuokrasopimus on kosto hänen yleisönosastokirjoituksistaan, jossa kritisoitiin kunnan hallintoa.

Saatuun tiedon valmisteilla olevasta irtisanomisesta valittaja oli 5.5.2022 yhteydessä kunnanhallituksen puheenjohtajaan, joka kehotti häntä tarjoutumaan ostamaan liikehuoneiston kunnalta itselleen, jos valittaja halusi pitää sen käytössään. Kunnanhallituksen puheenjohtajalta saamansa kehoituksen mukaisesti valittaja lähetti kunnanhallituksen kokousten esittelijänä toimivalle kunnanjohtajalle 12.5.2022 viestin, jossa hän kertoi haluavansa ostaa huoneiston käypään hintaan. Kunnanjohtaja lupasi 13.5.2022 valittajalle, että ostotarjous käsitellään kunnanhallituksessa (**Liite 5**).

Kunnanhallitus teki 16.5.2022 perustelemattoman päätöksen liikehuoneiston vuokrasopimuksen irtisanomisesta (**Liite 2**). Valittajan tehtyä oikaisuvaatimuksen ja vaadittua irtisanomispäätöksen kumoamista kunnanhallitus teki 27.6.2022 päätöksen (**Liite 1**), jossa todettiin:

"Kunnanhallitus päättää täydentää 16.5.2022 §105 päätöstään perustelulla, jonka mukaisesti kunnanhallituksen näkemyksen mukaan Markku Hjelm ei ole harjoittanut enää aktiivisesti yritystoimintaa vuokraamassaan liikehuoneistossa."

2. Päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä

2.1 Esteellisyys

Kunnanhallituksen kokouksessa 16.5.2022 olivat kuntalain 18 §:n nojalla läsnä kunnanvaltuuston puheenjohtaja Minna Korppila ja kunnanvaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja Martti Kankkunen (Teams-yhteydellä), joiden olisi tullut esteellisinä poistua kokouksesta irtisanomisasian käsittelyn ajaksi (**Liite 6**).

Päätös irtisanomisesta on tehty 16.5.2022 pidetyssä kokouksessa. Valittajan oikaisuvaatimusta käsitelleessä kunnanhallituksen kokouksessa 27.6.2022 on tehty päätös ainoastaan 16.5.2022 tehdyn päätöksen täydentämisestä uudella perustelulla, irtisanomisesta ei sen sijaan ole päätetty uudelleen. Vaikka 27.6.2022 tehty päätös perustelujen liittämistä päätökseen olisi tehty oikeassa järjestyksessä, päätös irtisanomisesta olisi edelleen virheellisessä järjestyksessä syntyneenä pätemätön. Lisäksi kuitenkin myös 27.6.2022 tehty päätös perustelujen liittämistä päätökseen on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, sillä Korppila oli läsnä myös 27.6.2022 asiaa käsiteltäessä (**Liite 7**).

Kuntalain 97 §:n mukaan *"Jos valtuutettu ottaa osaa asian käsittelyyn muussa toimielimessä, häneen sovelletaan, mitä kyseisen toimielimen jäsenen esteellisyydestä säädetään."* Kunnanhallituksen kokouksessa Korppilaan ja Kankkuseen sovelletaan siten hallintolain esteellisyyssäännöksiä. Hallintolain 27 §:n mukaan mitä virkamiehen esteellisyydestä säädetään, koskee myös monijäsenen toimielimen jäsentä ja muuta asian käsittelyyn osallistuvaa. Hallintolain 28 §:n mukaan virkamies on esteellinen muun muassa silloin, jos luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Valittaja katsoo, että hänen yleisönosastokirjoituksensa ja häneen kohdistetun irtisanomispäätöksen välinen ajallinen yhteys osoittaa, että irtisanomispäätös on tosiasiassa kosto hänen yleisönosastokirjoituksestaan, mikä tekee päätöksestä myös muulla tavoin lainvastaisen. Joka tapauksessa va-

littajan Korppilaa ja Kankkusta koskevan yleisönosastokirjoituksen ja irtisanomispäätöksen ajallinen yhteys muodostaa kuitenkin *vähintään* hallinto-laissa tarkoitetun erityisen syyn, jonka perusteella luottamuksen Korppilan ja Kankkusen puolueettomuuteen tulee katsoa vaarantuneen ja heidän olisi tullut poistua kokouksista irtisanomisasian käsittelyn ajaksi.

2.2 Vaihtoehtoisen esityksen käsittelemättä jättäminen

Lisäksi asiassa on tapahtunut toinen menettelyvirhe, kun kokouksissa ei ole käsitelty valittajan esitystä liiketilan ostamisesta kunnalta, vaikka valittaja oli kunnanhallituksen puheenjohtajalta saamansa kehotuksen mukaisesti tehnyt kunnanhallituksen esittelijänä toimivalle kunnanjohtajalle esityksen asiasta irtisanomisen vaihtoehtona ja kunnanjohtaja oli 13.5.2022 luvannut valittajalle, että se käsitellään kunnanhallituksen kokouksessa. Valittajan esitystä ei pelkästään ole jätetty käsittelemättä, vaan sen olemassaolo on jätetty täysin mainitsematta niin esityslistassa kuin pöytäkirjassakin. On epäselvää, onko esitystä tuotu luvutulla tavalla kunnanhallituksen tietoon lainkaan.

3. Päätös on muuten lainvastainen

Yllä kuvatulla tavalla valittaja katsoo, että yleisönosastokirjoituksen ja irtisanomispäätöksen välinen ajallinen yhteys osoittaa, että irtisanomispäätös on tosiasiaa kosto hänen yleisönosastokirjoituksestaan. Kyse on yhdenvertaisuuslain 8 §:ssä kielletystä syrjinnästä mielipiteen ja poliittisen toiminnan perusteella ja päätös on siten lainvastainen. Tämä käsitys saa tukea myös siitä, että irtisanomispäätöksessä 16.5.2022 ei alun perin ollut mitään perusteluja, sekä siitä, että päätökseen jälkikäteen 27.6.2022 liitetty perustelu ei ole uskottava.

Valittajalle vuokrattu liiketila on täysin samassa käytössä valittajan liiketoimintaan liittyvien asiakirjojen arkistointitilana kuin missä se oli 16.1.2018, kun vuokrasopimus uusittiin. Kunta ei ilmeisesti nytkään väitä, että valittajan toiminta olisi vastoin vuokrasopimusta. Vuokrasopimuksessa ei ole määritelty, että tilassa tulisi "harjoittaa aktiivisesti yritystoimintaa". Toisaalta valittaja harjoittaa edelleen aktiivisesti yritystoimintaa, ja vaikka hän ei käytä vuokrattua liiketilaa työntekopaikkanaan vaan tekee työtä rakennuskohteissa ja kotonaan, myös yritystoimintaan liittyvien asiakirjojen säilyttäminen on olennainen osa aktiivista yritystoimintaa.

Yhdenvertaisuuslaissa kielletyn syrjinnän lisäksi irtisanomispäätöstä on pidettävä myös harkintavallan väärinkäyttönä ja myös tällä perusteella lainvastaisena.

Liitteet

1. Valituksenalainen päätös 27.6.2022 § 138 valitusosoituksineen
2. Oikaisuvaatimuksen kohteena ollut päätös 16.5.2022 § 105
3. Vuokrasopimus 16.1.2018
Todistusteemat: Päätöksen muu lainvastaisuus

4. Kuhmoisten Sanomien yleisönosastokeskustelu 16.3.–30.3.2022
Todistusteemat: Päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä, päätöksen muu lainvastaisuus
5. Kirjeenvaihto valittajan ja kunnanjohtajan välillä 12.5.–13.5.2022
Todistusteemat: Päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä, päätöksen muu lainvastaisuus
6. Läsnäolijat 16.5.2022
Todistusteemat: Päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä
7. Läsnäolijat 27.6.2022
Todistusteemat: Päätöksen syntyminen virheellisessä järjestyksessä

Allekirjoitus ja päivämäärä

Helsingissä 28. heinäkuuta 2022

Uula Nordenswan
asianajaja, Helsinki

Janne Helistö
lakimies, Helsinki

Markku Hjelmin asiamiehinä